

mightysociety6

Eric de Vroedt

mightysociety6

mightysociety6 ging op 10 januari 2008 in Theater Frascati in Amsterdam in première

Kurt Prins	Bram Coopmans
Jan Blom	Hein van der Heijden
Marco Mangel	Sadettin Kirmiziyüz
Malalai Mangel	Mariana Aparicio Torres
Kabir	Mustafa Duygulu
Kim Prins	Thirsa van Til
Afghaanse soldaat	Mustafa Duygulu (d)
Amerikaanse soldate	Thirsa van Til (d)
Nederlandse korporaal	Bram Coopmans (d)

concept, tekst & regie Eric de Vroedt

scenografie	Maze de Boer
kostuums	Lotte Goos
licht	Diderik Evers
geluidsadvies	Florentijn Boddendijk, Remco de Jong
techniek	Marco Steenks
regieassistentie	Annechien de Vocht
productie	Maike Res
zakelijke leiding	Max van Engen
publiciteit	Pauline van Kordelaar
scènefotografie	Sanne Peper
grafische vormgeving	178 aardige ontwerpers
coördinatie sideshow	Josine Gilissen
moderators sideshow	Sarah Meuleman, Lars Anderson

powered by Toneelgroep Amsterdam

© tekst Eric de Vroedt
De gespeelde tekst kan afwijken van de gedrukte
www.mightysociety.nl

EERSTE DEEL

scène 1

(Marco en een Afghaanse soldaat. Stilte.)

MARCO I don't understand. My name. You ask my name. Marco. Already told you. I'm looking for Kurt Prins. Do you know Kurt Prins. I'm looking – Nee, ik versta je niet. Kan jij ook een keer je best doen. I innocent. Ne-ther-lands. Ik zoek Kurt Prins, ken je Kurt Prins. I don't understand. I'm not Afghani. I look Afghani, but I'm Netherlands. No, not all blond people in the Netherlands. I need to see Kurt Prins. Now. He crazy, you are crazy. Sorry, sorry, sorry. No, no Taliban, no Al-Qaeda, no Amerika, no Pakistan. Netherlands: friendly people, peace people, dog loving people. I want to win your heart and mind. I want to be your best friend. I'm here to build your roads and schools and bring all kinds of vegetables. No poppy. I don't like poppy. Oké, goed, poppy is oké. Poppy is not of my business. I'm here for Kurt Prins. Please, laat me d'r uit. Freedom. I want freedom. Nee, no Enduring Freedom. No United States. United States no good. President good. But United States no good. But I Holland. Kamp Holland, Uruzgan, Rataplan. I am police. You know marechaussee. Military Police. MP. I'm here to investigate. The crimes, the rapes, the murders, the bombs, the wedding, the kids going to school. Oh please, let me go. I beg you, let me go. Klootzak, kankerlijder, kutafghaan.

...

I didn't mean that.

scène 2

(Marco en een Amerikaanse soldate)

SOLDATE Please, give me your name.

MARCO Ma'm-

SOLDATE Your name, I asked your name.

MARCO Ma'm, I'm afraid -

SOLDATE We are all afraid, we're scared as hell.

MARCO But I want to tell you -

SOLDATE What you want to tell me is only one thing and that is your name

MARCO No, I want to explain -

SOLDATE I don't want an explanation of your name. I don't want the history of your name. I don't need any context or contact. Your simple name as given to you by your lovely father and mother when you came out of the pussy of your mum.

MARCO But ma'm -

SOLDATE The name of the little fucking baby coming out of the Afghani pussy. The big black hairy pussy of your fat Afghani mother. Your ugly fat mother with her black hairy pussy who's better off under a burqa because she was so fucking ugly that you father could only -

MARCO Marco.

SOLDATE Excuse me.

MARCO You asked me my name, it's Marco.

SOLDATE And I'm Condi Rice.

MARCO Hello Condi.

SOLDATE Don't fuck with me.

MARCO I couldn't .

SOLDATE Don't you fuck with me, 'Mar-co'. Tell me your name.
MARCO The name of the little baby coming out of the big hairy pussy is Marco.
SOLDATE You don't look like a Marco.
MARCO My name is Marco.
SOLDATE Where you come from, Mar-co.
MARCO Holland. I'm Dutch.
SOLDATE You don't look Dutch.
MARCO I'm Dutch.
SOLDATE You don't look Dutch to me, Mar-co.
MARCO Still I'm from the Netherlands.
SOLDATE I thought you came from Holland.
MARCO It's the same.
SOLDATE Doesn't sound the same to me.
MARCO Believe me, it's the same since 1579.
SOLDATE Wow, you think you're something. You think you're smart. You think you're fucking smart, don't you, Mister Mar-co. Do you think we're playing games here. No time for playing. I got a fucking war to fight. I'd rather be in Phoenix, Arizona than in fucking Afcrapistan. I'd rather be shopping in my Wall Mart than fighting Taliban. I'd rather spend my money on a Lager Beer than earn my money by sipping tea. I'd rather go to a freaking baseballgame, than that you play games with me. Did you ever go to the baseball, Mar-co. I wanna watch a fucking baseballgame right now. Please give me a baseballgame, Mar-co. I really need a baseball game. And after that I want to spend my time at Wendy's. I really need to go to Wendy's, Marco. I really wanna order a regular Coke and medium French fries and a Triple Burger Cheese. I want to eat my tummy full. And I want my Hummer. I-WANT-MY-HUMMER. I wanna go home, Marco. I don't wanna spend the rest of my life in the Valley of this Dutch lunatic. I don't wanna die in fuckin' Afcrapistan. I wanna go home, Marco, so please tell me your name.
MARCO Marwash.
SOLDATE Marwash.
MARCO Marwash Mangel.
SOLDATE Thank you, Marwash. That's very honest. I think I want to pray with you.

scène 3

(Marco en twee Nederlandse militairen)

JAN BLOM Hello Marco.
(Stilte)
KORPORAAL Marwash, er staat Marwash.
JAN BLOM Ja, ik zie dat er Marwash staat.
KORPORAAL Dat is zijn originele naam.
JAN BLOM Dank u wel.
KORPORAAL Dat staat hier.
JAN BLOM Ik zie dat dat daar staat. Hartelijk dank.
KORPORAAL Ik dacht, ik wijs u er even op.
JAN BLOM Vriendelijk van u.
KORPORAAL Dat u niet niet denkt -
JAN BLOM Dat ik niet denk -
KORPORAAL Dat Marco zijn officiële naam is.
JAN BLOM Ik begrijp dat het niet zijn officiële naam is.
KORPORAAL Want we hebben hier wel degelijk te maken met -
JAN BLOM Met -

KORPORAAL Met iemand van lokale oorsprong.
JAN BLOM Lokale oorsprong.
KORPORAAL Vandaar de aanvankelijke profielschets.
JAN BLOM De profielschets.
KORPORAAL Die immers uitging van een mogelijke vijandelijke houding tot -
JAN BLOM Tot -
KORPORAAL Tot in zekere zin – nou ja, uh, ons.
JAN BLOM Op basis van de naam.
KORPORAAL Correct, op basis van de originele naam.
JAN BLOM En de fysieke kenmerken, mag ik aannemen.
KORPORAAL U moet me even helpen.
JAN BLOM Ik neem aan dat zijn naam niet meteen bij eerste treffen bekend was.
KORPORAAL Daar heeft u me. Inderdaad – correctie – de fysieke kenmerken mogen we zeker niet vergeten. Op basis van beide criteria werd er vanuit gegaan dat het hier een vijandelijke strijder betrof.
JAN BLOM Hetgeen we nu volledig kunnen uitsluiten.
KORPORAAL Dat kunnen we in dit land nooit, valt te vrezen.
JAN BLOM Ik dank u voor uw medewerking.
KORPORAAL Het was me weer een genoegen.
JAN BLOM Well mister Marwash, on behalf of the Dutch government, there seems to be a misunderstanding.
KORPORAAL Als ik nog even mag onderbreken: zóu kunnen zijn, er zou sprake van een misverstand kúnnen zijn.
JAN BLOM A potential misunderstanding -
KORPORAAL It's a typical case of a potential misunderstanding.
JAN BLOM Hetgeen dus niet uitsluit dat uiteindelijk toch weer geen misverstand is.
KORPORAAL In dit stadium kunnen we dat helaas nog steeds niet uitsluiten. Het zou een misverstand kunnen zijn of, correct, het tegenovergestelde daarvan.
JAN BLOM Hetgeen is -
KORPORAAL Sorry.
JAN BLOM Het tegenovergestelde van misverstand.
KORPORAAL Een mis – raak – Een raakverstand. Misschien hebben we daar nog een leuke afkorting voor.
JAN BLOM Geen afkortingen, alsjeblieft geen afkortingen.
KORPORAAL Ok. Ik bedoel, heel goed. In orde. Samenvattend: de heer in kwestie, zich uitgevende voor Militaire Politie of te wel Marechaussee gevestigd te Breda, Koninkrijk der Nederlanden, in de hoedanigheid van onderzoeksbevoegde inzake de exceptionele gang van zaken hier ter plaatse in de tijdsperiode van de afgelopen twee weken – bla, bla bla bla, bla, bla, bla, bla – werd vervolgens een aantal keer onder vuur genomen gezien de fysieke kenmerken van de betreffende persoon hetgeen inhiel – en ik citeer een dienstdoend militair – “het leek wel een fucking Taliban”.
JAN BLOM Het leek wel een fucking Taliban.
KORPORAAL Waarna communicatie volgde met dienstdoend commandant en besloten werd tot het openen van vuur en – dit stukje is door kolonel Prins zwart gemaakt (*Stilte*) – werd overgegaan tot detentie.
MARCO Ik ben hier voor kolonel Prins.
JAN BLOM Hij spreekt Nederlands.
KORPORAAL Ja, dat zie ik hier ook staan. De verdachte schijnt in hoge mate in staat te zijn de Nederlandse taal te spreken en waarschijnlijk ook te verstaan.
JAN BLOM Toch werd er van uitgegaan -
KORPORAAL Dat het hier een vijandelijke strijder betrof die -
JAN BLOM Nederlands had geleerd.

KORPORAAL Dat werd inderdaad niet uitgesloten.

JAN BLOM Voor kolonel Prins. Hoezo.

MARCO Ze hebben me gestuurd

KORPORAAL Marechaussee. Onderzoek.

JAN BLOM Ik wil u mijn excuses aanbieden. Er is sprake van een misverstand.

KORPORAAL En ik zou er graag op willen wijzen dat er volgens de laatste AIVD-rapportages sprake is van een doorgaande rekrutering in West-Europa, onder 2e generatie immigranten.

scène 4

(Marco en Jan Blom. Stilte.)

MARCO Ik ben blij dat ik u tref.

JAN BLOM Dat valt nog te bezien.

MARCO Toch voel ik mij opgelucht.

JAN BLOM Het begint pas, zou ik zeggen.

MARCO Dat was niet niks, drie dagen in het donker.

JAN BLOM Daar heb ik mijn excuses al voor aangeboden.

MARCO Ja, maar –

JAN BLOM Precies. Misschien moet ik u een paar dingen verduidelijken. We zijn hier bezig een oorlog uit te vechten. Ik zeg niet dat we winnen, maar ik zeg ook niet dat we hem gaan verliezen. Het veiligste zou zijn om te zeggen: gelijkspel. Met penalty's, als je begrijpt wat ik bedoel. Voilà, ik doe geen enkele uitspraak meer, behalve deze: we zijn hier een oorlog aan het uitvechten.

MARCO Daar ben ik mij van bewust.

JAN BLOM Ik denk niet dat u zich daar optimaal bewust van bent.

MARCO Het lijkt me lastig voor u om te beoordelen.

JAN BLOM Ach, ik heb zoveel types als u gezien. Ik heb er iets teveel meegemaakt. Die types die elke kogel die hier is afgevuurd nog even langs de meetlat van het Nederlands wetboek willen leggen. Van die types die onze jongens na elk schot het liefst voor de Rijdende Rechter willen brengen. Zodat ze zelfs voor een scheet aangeklaagd kunnen worden wegens overtreding van de milieuwet. Die jongens hebben geen tijd meer om te vechten, die zijn de hele dag op zoek naar de glasbak. Ik zie hoe die jongens daaronder lijden, meneer. Er is een jongen gesignaleerd die niet meer durft te schieten voordat hij zijn advocaat heeft gebeld. Vriend, we zijn hier niet op zomerkamp Holland.

MARCO Ik ben hier niet voor mezelf. Ik ben hier voor ons allemaal. Jullie hebben er net zo goed belang bij mijn onderzoek als mijn opdrachtgevers

JAN BLOM Wil je me wakker maken als je klaar bent je handboek voor te lezen.

MARCO Oké, al tien dagen lang houden tweehonderd Nederlandse soldaten onder leiding van kolonel Prins deze vallei bezet en hermetisch afgesloten. Al bijna twee weken lang heeft de kolonel z'n kop niet meer laten zien op zijn thuisbasis in Qalat. Sinds Operatie Valley Freedom heeft Prins zonder enige ruggespraak van het NAVO-hoofdcommando zijn tenten opgeslagen in deze vallei die in de rest van het land inmiddels bekend staat als The Valley of the Dutch Dead. Er hangen hier tien Nederlandse soldaten al tien dagen in vrouwenkleding te rotten aan de bomen en hij weigert ze eraf te halen, de hele vallei is angstwekkend stil, maar de geur van de dood is verstikkend. Het gonst van de geruchten over verkrachtingen, burgerslachtoffers, beschietingen op eigen troepen – Overste; heel Nederland, het hele NAVO-bondgenootschap, is in rep en roer. Het kabinet zit middenin een diepe crisis. De complete ISAF-missie staat op springen. Ik denk dat u zich daar niet optimaal bewust van bent.

JAN BLOM Oom agent, we zijn bezig om een oorlog uit te vechten. Maar als je het over de gijzeling hebt -

MARCO Onder andere.

JAN BLOM De gijzeling is in grote lijnen goed afgelopen.

MARCO In grote lijnen.

JAN BLOM Drie jongens worden nog vermist.

MARCO Wat is er met de gijzelnemers gebeurd.

JAN BLOM Wat zou er nou gebeurd zijn. Nee, de daders zijn niet met voorwaardelijke taakstraffen weer naar huis gestuurd. Nee, ze zitten niet in groepstherapie om te verwerken hoe zwaar het was om tien van onze jongens hun kelen door te snijden en aan bomen op te knopen met hun afgesneden lul in hun bek.

MARCO Hadden ze -

JAN BLOM Wat dacht je dan dat ze in hun mond hadden, een Hemaworst.

MARCO Als we hier werkelijk zijn om een democratie op te bouwen, is het van uitermate groot belang om ten alle tijden – ja, ik ga toch even het handboek citeren – loepzuiver te blijven. Het kan in geen geval zo zijn – bladzijde 33 bovenaan – dat wij in het streven een alternatief te bieden voor terreur, corruptie, dictatuur –

JAN BLOM Wat denk je hier aan te treffen. Abu Ghraib. Ja, stiekem hoop je dat.

Stiekem hoop je het allerergste exces hier bloot te leggen. Stiekem hoop je foto's, video's te ontdekken. Oh, wat zou je smullen van Hollandse jongens die blote mannen op een hoopje leggen en vernederen met kapotgescheurde Korans. Oh, wat zou je genieten als je mij zou kunnen betrappen met een Afghaan aan een hondenlijn die ik verneder met deze laars. Hier, vuile stink-Afghaan, kanker-Taliban.

MARCO Ik kan je niet helemaal volgen. Misschien omdat ik niet in Nederland geboren ben.

JAN BLOM Luister, MP Marwash –

MARCO Marco alstublieft.

JAN BLOM Oké, MP Marco. Er is hier niks gebeurd dat het daglicht niet kan verdragen. In ieder geval niet onder Nederlands commando. Voor ons zijn onze Rules of Engagement nog heiliger dan de koran voor de allerstrengste Taliban.

MARCO Ik ben hier om mijn werk te doen

JAN BLOM Ik ook.

scène 5

(Marco en Malalai)

MARCO Malalai.

MALALAI Boyarak. Broertje.

MARCO Wat lijkt jij op mama.

MALALAI Dat zeggen ze wel vaker.

MARCO Kom hier.

MALALAI Nee, ben ik nog niet aan toe.

(Stilte)

MALALAI Wat hebben ze met je gedaan.

MARCO Ik moet je vastpakken

MALALAI Nee, laat me nog even naar je kijken.

MARCO Heb je niet al genoeg naar me gekeken.

MALALAI Zou je liever nog wat langer alleen als foto willen hebben.

MARCO Ik heb je mijn foto's gestuurd.

MALALAI Daarop herkende ik je niet meer terug. Ik zag je staan in een landschap met grote witte mensen. Lachende mensen die zo blij waren – die blijheid verwarde

mij. Vooral omdat jij ook zo blij leek. Je stond met grote gezonde mensen om je heen in een landschap met piepkleine huisjes. Als reuzen stonden jullie tussen de piepkleine huisjes, flatjes, paleisjes, torentje, molentjes – Ik kon niet naar die foto kijken en heb hem verkocht.

MARCO Verkocht.

MALALAI Steeds welden de tranen in mijn ogen op tot ik helemaal niks meer kon zien. Zolang we die lakens over onze hoofden moesten dragen was dat geen probleem, maar toen ik elke dag op de televisie was kon ik mij dikke ogen niet meer permitteren.

MARCO Laat me je toch even vastpakken

MALALAI Heel even dan. Heel snel voordat alles weer terugkomt.

(Ze omhelzen elkaar)

MALALAI Zie je wel. Niet doen. Ik wil dit niet. Stoppen, je moet stoppen. Waarom doe je dit. Ik had je zo gewaarschuwd. Ik heb je zo gemist. Ik was alleen. Jullie waren samen. Jullie hadden elkaar. Ik bleef alleen achter. Met al mijn woede. Met al die schuld – daar moet ik niet over praten. Het gaat alweer goed met me. Hup, het is weg. De dingen gaan zoals ze gaan en dat is dat. Nu gaat het even niet zo lekker, morgen zie je mij weer dansen voor je neus. Je kent je grote zus toch nog wel. Altijd een liedje, altijd een toneelstukje. Zelfs na zeventien jaar. Ja, zelfs na zeventien jaar. Hé, zit niet zo beteuterd te kijken. Hou op met sip te doen. Het is alweer over. Mijn leven is niet makkelijk geweest, maar geen van de levens hier is makkelijk geweest. We hebben allemaal geleden. Maar we zijn eraan gewend geraakt. Hé jongetje, hé broertje, fijn je weer te zien. Hé man, ik miste je. Hé kom op, pak me vast. Kan je nog steeds niet tegen kietelen. Toen je nog een kleine jongen was kietelde ik je dood en jij kermde als een varkentje. En nu brom je als een grote Hollandse leeuw. Kom op, mannetje, brom maar, brom als een leeuw. Maar stop alsjeblieft met huilen. Kom op, we moeten vrolijk zijn. Wij gaan weer leven, gewoon verder waar we gebleven zijn. Daar komt de houten beer en die pakt jou keer op keer. Die beer heeft een boek en is naar jou op zoek. Bammer de bammer de bam, wie komt daar an – Stil maar. De oorlog is bijna over. Nog even volhouden en dan is alles over.

scène 6

(Marco, Malalai en Jan Blom)

JAN BLOM Toeval bestaat niet. En zeker niet in deze vallei.

MALALAI Jan Blom.

JAN BLOM De man met de geheime missie blijkt het broertje van de minnares van de verwarde commandant te zijn.

MALALAI Kurt is niet verward, Kurt is kraakhelder.

JAN BLOM Ze is dus weer terug.

MALALAI Ik was vergeten afscheid te nemen.

JAN BLOM Even was ze weg, eindelijk had deze Afghaanse Cleopatra met veel bombarie ons verlaten: ik ga vrij zijn, ik wil net als mijn mama met mijn kop op de tv, ik de volgende Afghan Star. Ik heb de kolonel nog nooit zo gebroken gezien. Wandelend verdriet in uniform. De tranen drupten op zijn onderscheidingen. Zet dat maar in je rapport als één van de oorzaken: luduvudu. Je moet je niet vergissen in Kurt. Kurt is een gevoelig man. Kurt leest poëzie. Kurt luistert naar Schubert –

MALALAI Dat deden de Nazi's ook, dat zegt niks.

MARCO Ik ken kolonel Prins al langer dan vandaag

JAN BLOM Van de televisie.

MARCO Ik heb nog les van hem gekregen.

JAN BLOM De grote Kurt Prins. De grote idealist die het voor de klas allemaal beter wist.

De schrijftafelcommandant. Helaas bleken hier in de woestijn zijn collegezaaltheoretjes ineens niet meer zo houdbaar. In de praktijk stond tussen droom en daad ineens dertig jaar oorlog in de weg. De enige wederopbouwmissie die hier nu nog nodig is er eentje van Kurts gemoed. Voor de rest is het klassiek vechten geblazen. Binnen het mandaat natuurlijk.

MALALAI Kurt Prins zweeft boven een afgrond, maar weet het zelf niet. Nog steeds op zoek naar z'n zoon. Hij weet zeker dat ie nog leeft. Nog nooit een man zo potentieel gebroken gezien.

MARCO Wat is hier in godsnaam aan de hand.

MALALAI Hij heeft er een zootje van gemaakt.

JAN BLOM We zijn hier niet allemaal vechtmachines en Kurt al helemaal niet. Kurt denkt soms teveel. Kurt twijfelt soms te lang. Kurt moet op het juiste spoor gehouden worden. En als er een vrouw in zijn leven –

MALALAI Misschien ken je hem nog van televisie, deze Forrest Gump.

JAN BLOM Ik heet geen Forrest Gump.

MALALAI Dat zei ik ook niet, je bent een Forrest Gump.

JAN BLOM Ik kan overal tegen.

MALALAI In 2003 liep deze Forrest Gump ineens door het beeld bij een persconferentie van de Amerikanen vlak na de inval in Irak. Op alle zenders van de wereld was Jan Blom ineens te zien, trots staand achter de Amerikaanse generaal.

JAN BLOM Andere oorlog, vorige president.

MALALAI I'm pleased to be joined today by Lieutenant Colonel Jan Blom from the Netherlands. One of four coalition partners represented here with us in the coalition of the willing.

JAN BLOM Iedereen maakt wel 's een foutje.

MALALAI Maar dit was een hele grote: Nederland steunde de oorlog alleen politiek, zagezegd niet militair, maar Luitenant Blom heeft per ongeluk alles verraden.

JAN BLOM We steunden de oorlog alleen politiek.

MALALAI Nee, deze oorlog steunen jullie alleen politiek.

JAN BLOM Je hebt je huiswerk niet op orde, deze oorlog steunen we ook militair.

MALALAI Maar jullie bakken er niks van.

JAN BLOM Daar zijn de meningen over verdeeld.

MALALAI Jullie komen met veel bombarie, maar durven jullie vingers niet branden. Grote bek, weinig daden. Jullie beschermen jullie Hollandse campings, doen af en toe een safariritje en kunnen niet wachten weer weg te gaan.

JAN BLOM Maar we hebben nu onze tanden laten zien.

MALALAI Jullie gezonde witte tanden.

JAN BLOM Ik denk dat we zeker kunnen stellen dat we met Operatie Valley Freedom een stukje Nederlandse krijgsmacht weer op de Afgaanse kaart hebben gezet

MALALAI Daar hoef je niet zo trots op te zijn.

JAN BLOM In deze vallei is de Taliban weer irrelevant gemaakt, dat mogen we best trots op zijn. Met dank aan de Amerikanen en de Afghanen, maar wij hebben ons steentje bijgedragen.

MALALAI Inderdaad, de smerige glimlach van een moordenaar herken ik zo.

(Stilte)

JAN BLOM Ik heb hier helemaal geen zin in. *(Tegen Marco)* Kurt is klaar voor je.

scène 7

(Marco wordt tegengehouden door Kabir. Hij toont hem een foto. Met gebarentaal probeert de dove Kabir aan Marco iets te vragen. Marco begrijpt het niet en laat Kabir alleen.)

TWEEDE DEEL

scène 1

(Marco, Kurt Prins, Jan Blom en een soldate. Stilte.)

KURT Jij vraagt je natuurlijk af waarom die lijken in die bomen hangen. Ik snap wat je bedoelt, het is ook geen gezicht. Maar dat komt omdat hun kelen zijn doorgesneden. Achterin het dorp hangt nog één van onze mannen met een keel die nog heel is en die hangt er best vredig bij. Zijn ogen zijn ook gesloten, terwijl de meeste van onze jongens hun ogen nog open hebben. Wijd opengesperd, verbijsterd, afschuw - voor die blik moeten nieuwe woorden uitgevonden worden. Of schrok je van het gestolde bloed, dat bloed dat eens uit hun kelen droop. Ik ken ze allemaal, stuk voor stuk. Luitenant Derksen, 35 jaar, 10 jaar bij de krijgsmacht, Hillegom, getrouwd en twee kinderen. Sergeant Van der Laan, 28 jaar, 6 jaar bij de krijgsmacht, Berkel, gescheiden, een dochter. Korporaal Kamp, 22 jaar - Ik lieg, een paar heb ik nog niet kunnen thuisbrengen. Bij de meesten heb ik minutenlang in die kelen gestaard, precies op de plek waar ze hebben staan hakken. Dat zijn geen kelen meer, maar twee stukken dood vlees. Stukken abstract materiaal, die niet meer bij elkaar horen. Net zoals de handen en voeten die we in de vallei aantreffen. Dat zijn geen handen en voeten meer, maar abstracte bouwstenen, die niks meer te maken hebben met de lichamen waar ze eens aan zaten. Dat heeft ook iets geruststellends. Ik ga in dit land nog in God geloven. Maar in sommige kelen kon ik niet blijven kijken, zonder dat mijn lichaam ingreep. Dat is het enige dat we opgeruimd hebben onder die bomen: onze kots. Het had haast iets komisch hoe je kon voorspellen hoe de een na de andere over zijn nek ging, zonder waarschuwing. Zomaar ineens, het lichaam reageerde, zonder dat de geest erbij was. Als bij porno.
(Geluid van een sms)

Sorry sms.

(Hij leest, buigt voorover. Stilte.)

Sommigen zeggen: haal die lijken uit de bomen. Maar zolang zij die de kelen doorsneden, de messen slepen, de touwen knoopten en de ladders tegen de boom aanzetten nog in dit dorp rondlopen, laat ik mijn jongens hangen. Laat ze maar kijken hoe de lijken verschimmelen. Hoe het bloed opdroogt in de zon. Hoe vogels de oogkassen leegeten. Hoe de insecten in de openingen van de lichamen krioelen en hun eitjes leggen. Hoe de bomen bijna bezwijken onder deze dode last. En dan zullen we nog wel 'ns zien wie als eerste zal toegeven. Zij denken: hij kan dat niet aan. Met zijn rechtsregels, met zijn Conventie van Genève, met de media aan het thuisfront. Zij denken: hij heeft het lef niet, hij is niet zo brutaal als wij. Dat ben ik ook niet. Maar, weet je, eigenlijk is het helemaal niet zo verschrikkelijk. Ergens is het ook een soort van vredig. Onze jongens als rottende vruchten aan de bomen. De dood die zich onder onze ogen voltrekt. De dode lichamen die tot stof wederkeren, weer worden opgenomen in de schoot van de natuur. Ik heb de tijd. Ik heb dagen, weken, maanden als het moet. Ik zal niet breken. Ik ben al te ver heen om nu nog te breken.

MARCO Mag ik u iets vragen over uw zoon.

JAN BLOM Marco.

KURT Ik zei altijd: als ik het persoonlijke en het professionele door elkaar haal, moeten jullie me waarschuwen. Als ik privé en werk niet meer scheidt, is er vast wel iemand die me even apart neemt. Mensen hebben mij apart genomen. Mensen hebben mij gecorrigeerd. Maar ik heb het nooit kunnen scheiden. Zou jij dat kunnen, Marwash. Ik heb mij nog nooit zo vader gevoeld als hier. Vanaf het moment dat mijn

zoon op de basis kwam voelde ik - trots. De getroebleerde zoon was ineens man geworden. De drang om samen met hem te zijn heb ik in mijn leven nooit zo sterk gevoeld. Soms liep ik middenin een stafvergadering ineens naar het raam als ik voelde dat ie langs liep. Met een emmer stront op weg naar de vuilverbranding. Hoe meer afstand ik probeerde te nemen, hoe dichterbij hem was. Hij is hier nog, ergens in deze vallei. Ik heb de tijd. Dagen, weken, maanden als het moet.

MARCO Kolonel, mag ik u nog iets vragen.

JAN BLOM Luitenant.

KURT De vraag is natuurlijk: waar is het punt. Waar zit de fout. Waar had de geschiedenis anders kunnen lopen. Waar konden we links in plaats van rechts. Vanaf welke punt was alles onvermijdelijk. De hele godvergeten vallei staat stil totdat het duidelijk is, totdat alles duidelijk voor mij is. Het is een obsessie, Marwash –

MARCO Marco

KURT Het is een verdomde obsessie aan het worden.

MARCO Ik heb liever dat u mij Marco noemt.

KURT Ik heb fouten gemaakt, ik ben de eerste om dat toe te geven. Maar dat ene punt –

MARCO Maar is het wel een punt. Of is het een hele serie beslissingen.

(Stilte)

KURT Ik ben blij dat je er bent.

MARCO Wat bedoelt u.

KURT Ze hebben jou niet voor niks gezonden.

scène 2

(Marco, Jan Blom en Kabir. Kabir wil een papiertje aan Marco geven. Jan Blom grijpt hardhandig in)

JAN BLOM Ga weg. Hou op. Wat wil je van mij. Ik weet niet waar je broer is. Hij zoekt z'n broer. Kijk niet zo naar me. Alsof ik een moordenaar ben, een verkrachter ben. Ik zeg het je nog één keer heel duidelijk: ik heb geen idee waar je broer is. Ik weet het niet. En nu ga ik weer verder met mijn werk. Ik heb geen zin om nog langer naar jouw ongedefinieerde gebaren te kijken. Ik heb geen zin om mijn gehoor nog langer te laten beschadigen door jouw dierlijk geblaf. Ik heb geen medelijden meer met jou, Kabir. Ja, dat is precies wat er is gebeurd de afgelopen dagen: ik ben voorbij het medelijden geraakt. Ik laat mij niet meer vernederen door het slachtofferschap waar types als jij mee te koop lopen. De wereld is een tranendal, nou en. De wereld is onrechtvaardig, kloten voor je. Jij bent doof en ik niet, erg oneerlijk, maar ook lekker rustig. Ik zit hier, je broer is verdwenen, erg kut voor jou, niet voor mij. Is dat erg, ik weet het niet, maakt me niet uit. Denk je dat ik verantwoordelijk ben, je hebt het mis. Misschien niet, maar dan moet je dat maar bewijzen. Jij ben je broer kwijt, ga hem lekker zoeken. Hij ziet hem als z'n broer, ik zie hem nog steeds als terrorist. Z'n broer is gemarteld, zegt ie, ik heb het niet gezien, terwijl we toch echt in dezelfde ruimte stonden. Hij is doof, maar ik ben niet blind. En ik hoef jouw vieze papiertje niet aan te raken, met dat papiertje heb ik niks mee te maken. Ik wil het niet zien, rot op, ga weg, laat los. Ik ben niet schuldig. Ik heb niks gedaan.

scène 3

(Marco en Malalai. Malalai luistert naar een erg hard staande radio. Marco vertrekt. Kurt komt binnen. Malalai danst voor Kurt.)

KURT Waar was je nou.

MALALAI Eindelijk had ik de kracht gevonden je te verlaten. Ik deed dat laken over mijn hoofd en vertrok. Op een ezel, liftend met een overvolle bus, in de laadbak van een pick-up truck, al het gevaar van de wereld had ik ervoor over om heel ver weg van jou te zijn. Ik wilde niks liever dan ons twee vergeten. Eindelijk heb ik de beslissing genomen, eindelijk ben ik gestopt met dat ziekelijk getwijfel. En nu –

KURT Sta je weer hier.

MALALAI Ja.

KURT Wil je wat eten.

MALALAI Niet zo denigrerend doen, niet meteen zo triomfantelijk. Hou op. En haal die glimlach van je gezicht. Ik ben niet meer je zielige Afghaanse vrouwtje.

KURT Ik heb jou nooit gezien als mijn zielige Afghaanse vrouwtje.

MALALAI Natuurlijk wel, dat was deel van je opwinding. Dat was essentieel voor het spel dat we speelden. Was ik ooit meer dan een symbool voor jou. Jouw mascotte. Helena van Troye. De rechtvaardiging voor jouw vernietigende aanwezigheid in mijn land. Alsof je het allemaal voor mij deed. Het slachten van de kinderen, het bombarderen van de pas getrouwden. Allemaal voor mijn bevrijding, voor mijn lijf, voor het leven dat ik moest leiden. Met jouw vernietigend wapentuig streed je tegen mijn bedekking, tegen mijn gevangenschap.

KURT Nu moet jij niet zo denigrerend doen. Driehonderd man heeft een half jaar dag en nacht voor jouw veiligheid garant gestaan.

MALALAI Maar ik weiger jou nog langer een alibi te verschaffen voor het dood en verderf dat je hier zaait. Ja, het was verschrikkelijk voordat jullie kwamen. Maar mijn moeder staat niet op uit haar graf, het zaad van haar verkrachter zal altijd in haar schede achterblijven. Ga terug naar eigen land, Kurt Prins. Ga terug naar je stervende vrouwtje. Zij heeft je meer nodig dan ik. Ga terug naar je ambitieuze dochtertje. Vind je verloren zoon en vertrek. Zorg voor je kinderen, voordat ze je niet meer herkennen door de verminkingen van dit land. Ga naar je failliete land in de verveelde broeikas. Jij hebt in dit buitengebied niks meer te zoeken. Rome valt, Kurt Prins, voer je strijd thuis voor je eigen overleving. Laat deze nomade met rust. Laat me met rust. We verwoesten nog liever onszelf dan dat we ons laten bombarderen door jouw hightech-vliegtuigen. Weg van hier, voor ik je verdrijf. Dit land is niet goed voor iemand zoals jij. Dit is geen land voor twijfelaars en idealisten. Je verwacht teveel van ons, lieve schat. Je hoopt en droomt teveel. Maar dit is alles wat wij te bieden hebben. We hebben zo ons best gedaan, we dachten: ja, dat willen wij ook. Democratie, economische voorspoed, de vaart der volkeren. Maar we kunnen jouw dromen niet waarmaken, Prins. We zitten te vol met haat, aan onze handen kleeft teveel bloed. We zitten te vol met nachtmerries die de mooie dromen verdringen. Ga terug naar huis, Prins en laat ons niet langer ons hoeven schamen. Houdt ons niet langer een spiegel voor. Bekijk ons niet meer met die teleurgestelde blik. Die blik die nog dodelijker is dan je bommen. We kunnen het niet, Prins, het lukt ons niet.

scène 4

(Jan Blom, Kurt Prins en Malalai)

JAN BLOM Als ik u even mag storen.

KURT Dat doe je al.

JAN BLOM Ik bedoel, gezien de ontwikkelen –

KURT Ontwikkelingen. Zijn er ontwikkelingen.

JAN BLOM Nou, op zich niet – De stoffelijke overschotten van de omgekomen leden van de Nederlandse krijgsmacht bevinden zich nog steeds in hangende staat aan de plaatselijke vegetatie.

KURT Geen ontwikkelingen.

JAN BLOM De tijd staat praktisch stil in deze vallei.

KURT Tim.

JAN BLOM Nog steeds geen spoor. Het spijt me. En dan moet ik dus even checken –

KURT Zeg het maar

JAN BLOM Gezien de ontwikkelingen –

KURT Er zijn dus toch ontwikkelingen.

JAN BLOM Gezien het lopende onderzoek.

KURT Hermetisch afsluiten, zei ik –

JAN BLOM Het onderzoek van meneer Mangel.

KURT Hij is vrij om te staan en te gaan waar ie wil, zolang ie wordt begeleid.

JAN BLOM Maar gezien dat onderzoek dus – Dat ze beginnen te stinken –

KURT Ze –

JAN BLOM Ja – uh - de -

KURT Oké.

JAN BLOM Kan dat nog steeds beschouwd worden als deel van de strategie.

KURT Van de strategie. Dat ze beginnen te stinken is duidelijk deel van de te volgen strategie.

JAN BLOM Het bloed.

KURT Het bloed, welk bloed.

JAN BLOM Sommige beginnen te bloeden.

KURT Alsnog.

JAN BLOM Na te bloeden, opgespaard bloed dat er als het ware spontaan –

KURT Spontaan.

JAN BLOM Zomaar ineens eruit komt, door de hitte, de ontbinding van de huid - ik ben geen medisch specialist.

KURT Nee, nee.

JAN BLOM Ik bedoel, we kunnen er best een medisch specialist naar laten kijken.

KURT Naar de spontane bloedingen.

JAN BLOM We proberen de te volgen strategie met uiterste zorgvuldigheid –

KURT Maar ze zijn al dood.

JAN BLOM Al dood. Ja, ze zijn al dood. Dus ik neem aan dat de spontane bloedingen deel zijn van de te volgen strategie. Dan zet ik meteen het volgende – anticiperend – op het lijstje: allerhande lichaamsvocht- en sappen, uitgroeiende nagels, opzwellende ledematen, kleine ongemakken te weten etter, pus, snot en tranen

KURT Tranen.

JAN BLOM Ja, sommige lijken lijken te huilen.

KURT Je bedoelt –

JAN BLOM Dat er tranen uit hun ogen lijken te komen

KURT Je bedoelt als poëzie.

JAN BLOM Nee, als fysica. Een onbestemd mengsel van traanvocht, zweet en hersenvliesvocht.

KURT Dan is dat ook te beschouwen als deel van de te volgen strategie.

JAN BLOM Ten einde puntje puntje puntje bij de plaatselijke bevolking te bereiken.

KURT Puntje puntje puntje – ja, vul maar in: een uit de praktijk voortgekomen besef van verantwoordelijkheid ten aanzien de gepleegde misdaden opdat een draagvlak kan gecreëerd worden voor een optimale rechtsgang als eerste aanzet tot een op lokaal gebied functionerend rechtssysteem.

JAN BLOM Prachtig.

KURT Dank je.
JAN BLOM Weet u.
KURT Ja.
JAN BLOM Dát noem ik pas poëzie.

scène 5

(Marco en Malalai)

MARCO Ik mag het natuurlijk helemaal niet zeggen.
MALALAI Neem geen hand voor de mond, lieve broer.
MARCO Ik denk dat het beter is om het niet te zeggen.
MALALAI Nu wil ik het alleen nog maar meer weten.
MARCO Het is niet professioneel.
MALALAI Ik ben je zus, kom op, vertel het.
MARCO Het zou je alleen maar kwaad maken.
MALALAI Wat zit er in jouw hoofd dat mij kwaad maakt.
MARCO Zie je, ik ken je.
MALALAI Denk jij mij te kennen.
MARCO Ik ben je kleine broer.
MALALAI Je hebt me 17 jaar niet gezien, je hebt me af en toe geschreven, we hebben nauwelijks belminuten besteedt. We hebben alleen uren aan de telefoon gehangen toen je vond dat ik moest trouwen en je vanuit Nederland een man voor me wist te regelen.
MARCO Hamid was de wens van papa, zijn laatste wens.
MALALAI Dat is dus het kwade in jouw hoofd.
MARCO Hamid.
MALALAI Ik wist het eigenlijk allang, zag het meteen aan je blik. Ben je daarvoor terug in je geboorteland, Marwash – sorry, ik zal je Marco noemen. Om je grote zus te corrigeren. Moet ik terug naar mijn man in Kabul. Desnoods met geweld.
MARCO Doe niet zo belachelijk.
MALALAI Ben je daarvoor helemaal uit Nederland gevlogen.
MARCO Ik ben hier om mijn werk te doen. Ik heb niks te maken met de relatie tussen de kolonel en jou –
MALALAI Die relatie heb ik zojuist verbroken.
MARCO Oké, oké, oké, dan heb ik niks gezegd.
MALALAI Het is over, niet meer over praten.
MARCO Ik ben blij om dat te horen.
MALALAI Daarnet was je nog boos, nu ben je blij.
MARCO Het lijkt me goed dat je die bijzonder relatie –
MALALAI Bijzondere relatie, wat weet jij daarvan.
MARCO Daar weet ik ook niks van, ik wilde alleen duidelijk maken – Laat maar, het immers over.
MALALAI Krijg ineens heel erg zin om het niet over te laten zijn.
MARCO Is het nu over of niet.
MALALAI Dat weet ik zelf niet. Ik weet het niet. Oh, Marwash, als je eens wist – ik moet daar met jou niet over praten. Laat maar. Het is over. Het is over.

scène 6

(Marco en Kurt Prins)

KURT Ben jij eigenlijk wel vrij, Marwash.

MARCO Of ik vrij ben.
KURT Ja, ben jij vrij.
MARCO Vrij, hoe bedoelt u vrij.
KURT Hoe bedoel ik vrij. Moet ik dat uitleggen.
MARCO In de zin of ik iets te doen heb.
KURT Nee, niet in de zin van of je "iets te doen" hebt.
MARCO Bedoelt u geestelijk vrij.
KURT Is dat het volgende invulvakje op je formulier. Geestelijk vrij, ik weet niet wat dat betekent.
MARCO Waar heeft u het dan over.
KURT Ik vraag of jij vrij bent.
MARCO Van god en gebod, om te doen en laten wat ik wil, om mijn eigen keuzes te maken.
KURT Auw, auw, wat een herrie maken die holle woorden in de lucht.
MARCO Bent u vrij.
KURT Nee, ik ben niet vrij.
MARCO Waar heeft u het dan over.
KURT Over het misverstand misschien.
MARCO Nou, ik ben wel vrij, in welke zin dan ook.
KURT Dat denk ik niet.
MARCO Dan niet, ook goed, wat u maar wilt.
KURT Dit is precies wat ik bedoel: jij suggereert vrijheid, het kan dit zijn of dat zijn, wat u maar wilt. Maar het is het één of het ander. Je bent vrij of je bent het niet, het is niet van allebei een beetje.
MARCO Dus alles is onvermijdelijk, is dat waar u heen wilt.
KURT Ik wist niet dat ik ergens heen wilde.
MARCO Wat hier dan ook heeft plaatsgevonden, u kon daar niks aan doen. U was immers niet vrij.
KURT We hadden het over jou. Waarom ben je hier, Marwash.
MARCO Ik heb een opdracht.
KURT Hoe luidt je opdracht.
MARCO Opheldering. Terwijl wij hier woordspelletjes zitten te spelen stromen de rampzalige berichten over deze vallei binnen als een continue rampenfeed. Het draagvlak onder de bevolking staat op een dieptepunt. De beeldvorming, ja lach er maar om, is een ramp. We kunnen ons geen afgang veroorloven, laat staan deze afgrond.
KURT Afgrond, hoe bedoel je "deze afgrond".
MARCO Zo bedoelde ik het niet. Het spijt me.
KURT Misschien is het wel een afgrond.
MARCO Ik had dat woord niet mogen gebruiken.
KURT Wat bedoel je. Ik ben nieuwsgierig.
MARCO Oké, eerst was er uw geklungel rond het opgeven van deze buitenpost. Dan de mouterij van één van uw pelotons. Vervolgens die overhaaste patrouille van dertig man om deze post weer in te nemen. De patrouille trapt in een fatale hinderlaag, u reageert met een bommenregen op een bruiloft. Twintig Nederlandse soldaten worden vervolgens gegijzeld, tien meteen afgeslacht. Een paar dagen later een fotoserie in de Nieuwe Revue: "Taliban in Nederlands uniform". PS: de uniformen van de afgeslachte soldaten. Ons land raakt in een acute coma. Tien dagen later geeft u het bevel voor de Operatie Valley Freedom waarin u met Amerikanen en Afghanen deze hele vallei zal schoonvegen. En zie hier het resultaat: De Jihadsites draaien overuren en beschuldigen het Nederlands leger van bruto optreden, mishandeling, moord. Waarom hangen onze jongens al tien dagen in de bomen.

Waarom zijn er nog steeds drie vermist. Waarom neemt u de telefoon niet op. Dat bedoel ik met afgrond.

KURT Wist je dat dit ooit een bioscoop was. Hier hing een doek en daarop werden dertig jaar geleden nog films van Ingmar Bergman, Antonioni, Fellini, Charly Chaplin vertoond. Op een oude Russische projector draaiden –

MARCO Sorry, ik ben niet geïnteresseerd in de lokale filmladder van dertig jaar geleden. Namens de Staat der Nederlanden eis ik een verklaring.

KURT En anders.

MARCO Ben ik gedwongen uw bevel te beëindigen.

(Stilte)

KURT Hoe kan jij vrij zijn met zoveel wrok. Jij komt maar één ding doen: mij vermoorden. Misschien niet letterlijk, maar figuurlijk ben je eigenlijk al bezig. En het heeft allemaal niks met het kabinet te maken, noch met mijn jongens in de bommen. Jouw hele levensverhaal komt in die ene zin samen: ben ik gedwongen uw bevel te beëindigen. En omdat dat diep in jouw besloten ligt, wordt je gebruikt. Door die glimmende koppen in Den Haag, in Brussel, in Washington DC. Koppen die glimmen door de vette boter op hun hoofd. Ik zie hem nog staan, onze minister van Buitenlandse Zaken, niet kunnen wachten om de Amerikaanse president te begroeten: "good morning, mister president, very nice to see you." Zo gretig, met glimmende ogen. De coalitie van de o-zo gewilligen. En nu willen ze weten waar ik in godsnaam mee bezig ben.

MARCO Misschien hebben ze daar wel een beetje recht op.

KURT Waar is het punt, Marwash, waar is dat ene punt. Begint zoiets zo simpel bij een peloton dat dienst weigert: "we gaan de poort niet uit bij zulk slap beleid". Of begint het bij dat telefoontje uit Den Haag: "zichtbare vooruitgang, Prins, zichtbare vooruitgang heb ik nodig." Zichtbare vooruitgang met driehonderd man en een kapotte tank. Of wil je dit horen: we gaan op een dinsdagmiddag deze vallei in om deze buitenpost weer in te nemen, maar lopen in een fatale hinderlaag. Maar dat overkwam de Romeinen ook en daar is geen wereldrijk op gevallen. Een lesje militaire geschiedenis dan: "altijd luchtsteun bij de hand houden". Groetjes, Mladic. Almighty, almighty, bombarderen die motherfuckers. Maar hoe kon ik weten dat in de schuur waarin maandag mullah Arie nog de orders uitdeelde, dinsdagavond ineens een bruiloft was. Maar een heel bijzondere honeymoon, dat moet je toegeven, op Amerikaanse kosten. Of betaalden wij de prijs: twintig gijzelaars, tien meteen afgeslacht. Maar misschien is dat het punt: de gijzeling van mijn zoon. Moet ik nu blij zijn dat ie niet bij de tien doden zit. Of doodsbang, omdat ze kennelijk mij moeten hebben. Hinderlaag, bruiloft, gijzeling. Is er een lek, moest ik nu op zoek naar de grote verrader, is er een verrader – Vraag: Ben jij vrij, Marwash. Ben jij vrij als er tien van jouw jongens aan de bommen hangen. Ben jij vrij als er twintig in gijzeling zijn en er straks misschien bij hangen. Als de minister-president tierend aan de telefoon hangt. Als je zoon je elke nacht in je dromen opzoekt. Als ingrijpen of niks doen even verschrikkelijk is. Operatie Valley Freedom was onvermijdelijk. Het is gebeurd, Marwash: de oorlog brak uit. Zoals een oorlog uit-breekt. Oorlog kiezen we niet, oorlog breekt uit zichzelf uit. Dat is inderdaad een afgrond.

scène 7

(Marco, Jan Blom en Kabir. Kabir probeert Marco met gebarentaal iets te vertellen.)

JAN BLOM Ik word helemaal gek van deze dove kwartel.

MARCO Ik begrijp hem ik denk dat ik hem begrijp

JAN BLOM Die jongen snapt zichzelf niet eens, dus laat staan dat jij er kaas van kan maken

MARCO Volgens mij heeft hij het over zijn broer
 JAN BLOM Hallo paardenfluisteraar, de hele vallei weet dat deze arbeidsongeschikte het al weken alleen maar over zijn broer heeft
 MARCO Wat is er gebeurd, vertel me wat er is gebeurd
 JAN BLOM Hij kan je niet horen. Hij kan niet vertellen. Zo pijnlijk.
 MARCO Misschien kan ie liplezen.
 JAN BLOM Ja, maar helaas geen Esperanto. Sorry, maar dit is een beetje zonde van mijn tijd. Ik ga weer aan het werk.
(Jan Blom wilt vertrekken. Kabir slaakt een ijzingwekkende gil. Hij beeldt vervolgens een hele serie martelingen uit. Van slaapdeprivatie tot waterboarding. Stilte.)
 JAN BLOM Rot op, zeg. Ik hoef me toch niet laten beledigen door deze halve gare. Misschien moet ik even iets uitbeelden. Kan een heel papaverveld naspelen als je het wilt. Het is een junk. En de hele Afghaanse schandknepenclub. Kijk hier wordt ie in z'n hol genomen. Hier krijgt ie geld van z'n krijgsheer. Hier koopt heroïne bij de Taliban. Blablablablabla, HE KABIR. IK WEET NIET WAAR JE BROER IS. WEG. VERDWENEN. VERSCHWUNDEN. FOETSIE. OPGELOST. WIJ NIET GEDAAN. WIJ HIER VOOR JULLIE. WIJ VREEDZAAM. WIJ JULLIE HELPEN. HEARTS AND MINDS GODVERDOMME. DANKBAAR ZIJN. IETS TERUGGEVEN. NIET ALTIJD MAAR ZEIKEN. NIET ALTIJD MAAR KANKEREN. NIET ALTIJD MAAR KAPOT MAKEN. IETS VAN HET LEVEN MAKEN. JE LAND IS NAAR DE KLOTEN. CONSTRUCTIEF BEZIG ZIJN. NIET ALTIJD MAAR DOOD. NIET ALTIJD MAAR WRAAK. ALSJEBLIEFT. ALSJEBLIEFT.

scène 8

(Kurt Prins en Malalai)

MALALAI Waar ben je mee bezig, Prins, waarom laat je de lijken in mijn land hangen als kerstballen in de bomen.

KURT Ik haal ze er niet uit voor ze breken, de dorpingen.

MALALAI Wat wil je bereiken met deze afwachtendheid die tot strategie is verheven. Haal dan ook meteen die onschuldige dorpingen die bij de gevechten zijn gedood ook uit hun graf. Eens kijken of die lokale lijken jou ook tot een diepere waarheid kunnen brengen. Waarom worden hier de Nederlandse lijken op een goudschaaltje gelegd. Zijn jullie doden meer waard dan de onze. Is het een banale kosten en baten analyse. Het BBP per persoon. Een Afghaan meer of minder maakt niet uit, maar o wee als er een Westering omkomt. Hebben onze doden eigenlijk ooit een gezicht voor jou gekregen, Prins. Heb jij wel eens drie weken, laat staan drie seconden in het gezicht van een Afghaan gekeken. Gekeken en ook een mens proberen zien. En niet het wilde dier, waar jullie ons voor houden.

KURT We zijn allemaal wilde dieren.

MALALAI Hou op met je geile praatjes.

KURT En doe je hoofddoek op, zuster. Moet van broer. Ik ga de wereld voor jou herscheppen, mijn lief. Ik ga de wereld voor ons samen tot een paradijs maken. Wij geven de wereld de vorm die wij verkieszen, yes, we can. Voor jullie ook een zelfgekozen zorgverzekering. Voor jullie ook een polisblad. Ook een keuringsdienst van waren. Daar hebben jullie net zoveel recht op als wij. Jullie ook een dienst midden- en kleinbedrijf. Een overlegorgaan voor ouderenzorg. Stoeptegelvergunningen, terrastijdenwetgeving, dodehoekwaarschuwings. Zorgtargets, inbedlegminuten, kaderleden. Dat is ook voor jullie weggelegd. Begrotingsevenwicht, koopkrachtplaatjes en jullie eigen kredietcrisis. Dat gaan we jullie allemaal brengen. Er is nog genoeg plaats in de broeikas. Oh, ik ga jou die mooie wereld geven.

MALALAI De wereld die we hier ooit hadden was mooi genoeg voor mij.

KURT Oké, dan niet. Oké, zak dan maar in je eeuwige bloedstrijd. Blijf maar hangen in je wrokkige neurose. In die eeuwige zelfkastijding. Wij zijn zo zielig, wij schieten ons hele land kapot en we kunnen er niks aan doen. Leef je uit met je ziekelijke corruptie. Luister naar die gestoorde fanatiekelingen. Geloof dat dit land alleen met het opblazen van Boeddhabeelden en het stenigen van flikkers gered kan worden. Geloof dat jullie niet voor de vrijheid geboren zijn. Geloof de vijanden van het geluk, de vernietigers van alles wat menselijk is. Geloof die stemmen die zeggen dat we jullie beter kunnen opgeven. Dat het niet de moeite waard is om te voor jullie te strijden.

MALALAI We leven nu eenmaal in de onderwereld.

KURT Ik geef jullie niet op. Ik zal niet ophouden te strijden. Ik geef jou nooit op.

scène 9

(Er vindt een hevige doch ingewikkelde zoenscène plaats tussen Kurt en Malalai. Marco komt binnen en vertrekt snel weer. Malalai gaat hem achterna. Er volgt een heftige ruzie, eerst in het Afghaans, daarna in het Nederlands.)

MALALAI Je hebt me zelf aan hem voorgesteld.

MARCO Ter bescherming stelde ik je aan hem voor, niet als minnares.

MALALAI En nu heb ik geen bescherming meer nodig. Of zou je het niet erg vinden dat ik aan flarden werd geschoten. Zoveel mensen in dit land zouden janken van geluk als mijn bloed zou vloeien. Weet je waarom. Omdat ik op hun televisie heb gedanst. Omdat ze hun ogen niet van de beeldbuis konden houden toen ik een beetje meewiegde met de muziek. Daarom verklaarde een man met een lange baard dat ik verdiende te sterven. En nu kom jij –

MARCO Wat ik alleen maar wilde zeggen –

MALALAI En jij bent precies hetzelfde als die bebaarde mannen buiten.

MARCO Dat ben ik niet. Zeg dat nooit meer. Het enige wat ik probeer te doen, is jou te beschermen. Omdat ik van je hou. Omdat ik van je hou. Alleen wij zijn er nog, Malalai, alleen wij twee nog. Laat maar - het gaat me ook niet aan – zie je dat ik het niet moest zeggen – ik – Ik haat dit zo, ik haat dit – ik heb niks gezegd. Ik wil hier niks meer mee te maken - Het is niet zo dat ik hier namens de familie – Je moest eens weten wat ze in Nederland over je zeggen.

MALALAI Ik luister niet naar mensen die dit land in de steek hebben gelaten.

MARCO Dat kan je niet zeggen, Malalai.

MALALAI Dit land is verwoest omdat er teveel goeden vertrokken. Niet bereid om te vechten. Ik bleef. Ik heb gevochten. Ik liep onder een blauwe laken rond. Geen mens, maar een spook. Maar stiekem met de allermooiste oogschaduw en de allermooiste jurk. Met gevaar voor eigen leven. Ik heb niet opgegeven. Zij vertrokken. Papa. Hij. Zij wilden gelukkig zijn. Zij wilden ergens anders hun leven opbouwen. Verloren zaak, zeiden ze achteloos. Ik was hier, en ik heb allemaal gezien. En elke dag als ik wakker word, vrees ik dat ik het weer zie. Dat in de straten mensen zijn opgehangen omdat ze het bidden zijn vergeten. Dat ik die zuigende stilte weer hoor. De stilte van een stad zonder getoeter, zonder muziek, zonder lach. In dit land was het lachen verboden, Marwash. Of dat ik weer zie hoe opa wordt opgehaald door een groep boze mannen die hem achteraan de truck binden en door de straten sleuren. Ik zie de blikken weer. Ze juichen, maar weten niet waarom. Een nieuw begin, denken ze, we moeten al het andere afschaffen. En al het andere wordt afgeschaft. De hanengevechten, reclame, Heinekenbier, de kleur rood, foto's, schilderijen, knuffelberen, internet, pakpapier, vliegers, het vieren van Nieuwjaar, lawaai, bruiloften, dansen, make-up, homo's. Het leven zelf. Jij was hier niet, toen alles werd verboden tot aan de zangvogels toe. Ik woonde jarenlang in een land

waar het leven was verboden. Maar nu wil ik leven, Marwash. Het is ons beloofd dat we nu eindelijk zouden mogen leven.

scène 10

(Marco en Jan Blom)

JAN BLOM Ben je nog niet vertrokken.

MARCO Nee, ik ben nog niet klaar.

JAN BLOM Zoals je hebt gezien is buiten alles in orde.

MARCO Behalve dat die soldaten nog steeds aan de bomen hangen.

JAN BLOM Afschuwelijk, maar de kolonel wacht op wie breekt.

MARCO Ze doen hun mond niet open.

JAN BLOM Wie, Kabir.

MARCO De dorpelingen.

JAN BLOM Ze zijn dolblij met ons.

MARCO Ze zien er niet blij uit.

JAN BLOM Nee, dankbaarheid is niet hun sterkste kant.

MARCO Die Taliban-strijders, ze zijn gruwelijk afgemaakt

JAN BLOM Je was erbij.

JAN BLOM Wat zou jij doen. Wat zou jij doen als jij tien van je maten in de boom ziet hangen. Ja, stel je eens voor. Het is nacht. Een wildvreemd land. Omdat de Nederlanders een eenvoudige missie hebben verkloot en er doden en gijzelaars zijn worden de Amerikanen weer opgeroepen om het klusje te klaren. Die zijn niet bang om vuile handen te maken. Het is nacht. Een wildvreemd land. Een donkere vallei overvol met Talibanstrijders, die overal en nergens zijn. In huizen, in de bosjes, onder de sluiers van een vrouw. Een leger van geesten. Je trekt de vallei in, de Amerikanen en de Afghanen voorop, wij volgen, en er gebeurt helemaal niks. Hebben ze zich teruggetrokken, of houden ze zich verscholen tussen de vrouwen en kinderen. Je bent in de vallei en je weet: luchtsteun staat klaar maar beschermt ons niet tegen bembommen, niet tegen de kogels die ineens om je oren kunnen fluiten. Al je superieur materieel is niet bestand tegen een man die bereid is om zich voor je neus op te blazen. Maar niks van dat alles. De vallei blijft rustig. De hele vallei lijkt verlaten. Een uur lang rijden door een donkere, doodstille vallei en dan het dorp. Geen schot gelost, geen mens gezien, een spookachtige overgave. Het dorpsplein oprijden en bijna het teken 'alles onder controle'. Maar dan ziet iemand iets. Een soldaat in de voorste tank. "Hé, wat is dat daar, daar bij die boom, zet er eens de schijnwerper op". Licht aan. In een flits is het werk van de duivel zelf te aanschouwen. Alsof we door deze schijnwerper 10 seconden in het gelaat van het kwaad staren. Tien dingen die ooit soldaten waren maar nu het woord lijkt of dode niet meer waard zijn, in felgekleurde vrouwenkleding, kleding van hoeren, nachtclubzangeressen. Tien opgedirkte lijken, vette lippenstift, rode wangen, paarse ogen, hun kelen open, de kartels van de messen nog te zien. Honden onderaan de boom, opgeschrikt door het felle licht, likten even daarvoor nog van het bloed dat op de grond droop. En de blikken, vooral die blikken. Hoe hebben ze die ogen open gekregen na die verschrikkelijke dood. De blikken van de doden die ons aanstaren, verschrikt, verbijsterd, waarom wij, waarom wij, waarom wij. "Doe het licht godverdomme uit." Maar zodra het licht uitgaat slaat de nachtmerrie toe. Alsof we onszelf zagen. Alsof het aankondiging was van wat ons allemaal te wachten staat. Welkom in jullie hel. Welkom in je graf. "Verspreiden," roept een commandant. "Positie innemen". De schoten beginnen, het regent kogels van alle kanten. Alsof we schietend de duivel van ons af willen houden. Zolang we schieten, zullen wij daar niet hangen. "Blijven schieten," zegt ons lichaam. We stormen huizen in, slepen

mensen daaruit, houden ze onder schot. Overal schreeuwende kinderen, moeders. Het gaat te snel. Het is teveel. Nergens is Taliban. Huis na huis wordt doorzocht. En niemand die ons iets kan, wil vertellen. triomfantelijk haast, het zwijgen, dat godvergeten zwijgen. "Daar is de Taliban" en ze wijzen naar de heuvels. We sleuren ze mee naar de bomen, geen krimp. Ogen die zeggen: eigen schuld. Zo'n vent kan je alleen maar doen praten door hem te vernederen. We gaan verder dan we willen. We denken alleen nog maar aan die tien jongens aan de boom. We kennen ze beter dan onze eigen broers. Maar dan in een flits: "Er zijn er nog meer. Waar zijn de andere jongens, waar is de rest." De gedachte ze zo te vinden als deze tien. Ik werd gek. Maar dat begrijp jij toch niet. Uiteindelijk hebben we de gegijzelden op deze plek gevonden. Doodsbang, naakt, vernederd. Zeventien. Drie zijn er nog steeds vermist. Later hoorden we dat de Amerikanen zevenendertig Talibanstrijders, Pakistani's, Saoedi's, Syriërs gedood hebben. Die burgerslachtoffers zijn betreuenswaardig, een paar Afghanen konden zich in de chaos niet inhouden. De huiszoekingen waren inderdaad buiten proportie, maar daarvoor gaan we nog protest aantekenen bij het Amerikaans bevel. Maar niet te makkelijk oordelen. Niet te makkelijk.

MARCO En Kurts zoon.
JAN BLOM Tim Prins. Nog steeds spoorloos.

DERDE DEEL

(Iedereen, behalve Kabir. Duisternis. Chaos. Iedereen praat door elkaar.)

JAN BLOM Je dochter, Prins. Is je dochter hier.

KIM Je bent niet blij om mij te zien

KURT Hoe kan je in deze situatie nog van blijheid spreken.

JAN BLOM Het is toch wel bijzonder.

KURT Kop dicht, Blom.

JAN BLOM Een familiereünie. Privé en werk hoeft niet meer gescheiden te worden. Het is hier alleen nog maar privé. Het draait hier allemaal om de familie Prins. Zijn we nu compleet of komt er nog iemand bij. Opa, oma. Met z'n allen naar Afghanistan. Vrolijk land. Een vrij land, als je het mij vraagt. Een mooi land ook. Welkom mijn kind. Overste Blom. Forrest Gump in de volksmond. Je kent me vast nog wel van de televisie. Let maar niet op mij. *(tegen Kurt)* Mag ik alsjeblieft even je aandacht.

KURT Jan, laat me even met mijn dochter praten.

JAN BLOM Ik denk dat daar geen tijd voor is, kolonel.

KURT Ik heb alle tijd, zei ik, dagen weken maanden als het moet.

JAN BLOM Ja, ik heb het gehoord, sir. Ik heb geluisterd, sir. Ik heb het opgeslagen, sir. Ik heb de orders doorgegeven, sir. Ik heb de telefoon niet opgenomen, sir. Ik heb de pias uitgehangen, sir.

KURT Wat is dan het probleem.

JAN BLOM Ik heb het niet begrepen, sir. Ik kan er met mijn kop niet meer bij. Het spijt me. Ik heb uw orders tot nu toe uitgevoerd, maar het lukt me niet meer. Dit moet stoppen, Prins. We kunnen zo niet verder gaan. Ze staan op het punt om in te grijpen.

MARCO Ik denk dat het een wijs besluit zou zijn, dat ook in goede aarde zou vallen -

KURT Laat ze maar komen. Ik ben niet bang.

JAN BLOM Ze gaan het niet snappen, wat ze hier zien, Prins.

KIM Lijken. Papa, ik zag overal lijken hangen.

KURT Ik kan alles uitleggen. Ga ze dat maar zeggen. *(tegen Kim)* Da's ook niet goed voor jou om te kijken. Daarom moesten we je wel arresteren. Voor je eigen bestwil. Da's niet goed voor jou om daar in de buurt te komen. Het stinkt daar enorm. Da's slecht voor je gezondheid. Die mensen van het dorp mogen eromheen en eronder als ze willen. Maar mensen uit Nederland niet. Voor Nederlanders is het verboden. We zitten dan wel aan de andere kant van de aarde, maar we houden ons netjes aan de Nederlandse milieuwetten.

KIM Waarom hangen ze daar, papa.

KURT Papa wacht tot ze breken.

JAN BLOM Er breekt hier niemand, Prins.

KURT Nu spreken ze er schande van: "de excessen van Kurt Prins". Maar als ze breken is papa ineens hun held. "Ondanks onconventionele methodes" .

JAN BLOM Niemand staat hier op het punt om te breken.

MARCO Ik denk zeker dat het bij het opperbevel in goede aarde zou vallen als -

KURT Bij het opperbevel, ja precies, daarvoor ga ik ze eraf halen. Haal ze eraf, voor het opperbevel. Of heb je het over God. Nee, je hebt het over die glimmende koppen die ons in deze situatie hebben gebracht. Deze wederopbouwmissie. Deze vredesmissie. Deze War on Error. Tuurlijk willen ze mij zien hangen.

MALALAI Rustig, lieve Kurt.

KURT Tuurlijk willen ze mijn kop zien rollen. Heel netjes, hoor, in een parlementair onderzoek: "voelde u zich ook niet een beetje verantwoordelijk voor die dode mannen aan een bommen." "U heeft de zaak toch uit de hand laten lopen – blablابلابلابla. De verantwoordelijken zitten hier en hier en hier en hier. Ik ga niet weg voor ze breken.

JAN BLOM Wij breken, Prins. Niemand anders. De Taliban wordt niet irrelevant gemaakt, wijzelf worden hoogst overbodig. Er zijn geen dagen, weken, maanden meer. Het is over, Prins.

KURT Laat me nadenken.

JAN BLOM Da's het enige wat u nog doet, nadenken.

KURT Omdat jij het te weinig doet misschien.

JAN BLOM Hele dagen twijfelt u en er is geen peil op te trekken. U wikt en weegt, maar vergeet de conclusie. Uw mannen wachten. Ze vervelen zich te pletter. Ze lopen met emmers van hier naar daar zonder enig doel. Jongens maken dealtjes met de plaatselijke bevolking: 10 dollar voor je dochter, groepskorting voor het hele peloton. Er zijn soldaten gesignaleerd die op de papavervelden mee helpen plukken.

KURT Eerst moet ik met mijn dochter praten.

JAN BLOM Het is hier geen theekrans, Prins.

KURT Te lang niet gepraat. Te lang gezwegen. Te ver weggeweest. Het is wel een theekrans. Ga zitten, ik wil dat jullie gaan zitten. Ik wil dat we zitten zoals de mensen van hier. Ik wil dat we thee drinken. Waar is Kabir.

JAN BLOM Z'n broer zoeken.

MALALAI Ze zeggen dat ie is gevonden.

(Stilte – Jan Blom en Kurt kijken elkaar aan)

JAN BLOM Wat wil je dat ik doe, Prins, vertel me alsjeblieft wat ik moet doen.

KURT Ik wil dat je zit en zwijgt.

JAN BLOM Ik zit en zwijg al weken. Terwijl mijn maten aan de bommen hangen. Ze rotten weg in die brandende zon. In dit verkeerde land. Onder de ogen van deze mensen die niks voelen, die nooit iets willen voelen, want voelen dat is zwak. Die met een glimlach naar ons kijken. Met een glimlach, Kurt, ze zijn sterker dan wij. Wij breken, niet zij. Zij zijn gehard. Ze hebben heel hun leven al mannen aan de bommen zien hangen. Ze hebben oortjes afgesneden, zoutzuur gesmeten. *(tegen Malalai)* Zeg jij er dan iets van.

MALALAI Waarvan moet ik dit zelfmoordcommando nog overtuigen.

JAN BLOM Misschien moet je er wat van zeggen als zijn vrouwtje. Jullie deelden immers al die maanden alles. Voor onze ogen. Jullie stalen de show. Hingen de Antonius en Cleopatra uit. En de hele basis leefde mee. Met al jullie heftige ruzies, met de onvermijdelijke verzoeningen, met de lichten aan tot diep in de nacht. Wedje leggen dat ie morgenochtend niet bij de stafvergadering is. Wedje leggen dat ie haar heeft suf geneukt.

KURT Je gaat te ver, Blom.

JAN BLOM Ga ik te ver. Ik kan nog veel verder, Prins.

MARCO Zeg dat dit niet waar is.

KURT Zoals met de broer van Kabir, Blom, kan je zo ver gaan.

MALALAI Het is niet waar, kleine broer.

JAN BLOM We zijn allebei te ver gegaan, Prins, jij net zo goed als ik.

MARCO Zelfs in Nederland sprak iedereen over jou.

JAN BLOM Wie kijkt en zwijgt stemt toe.

MALALAI Denk wat je wil, maar hou je er in buiten.

MARCO Nee, ik kan me er niet buiten houden. Ik zou willen van wel, ik zou zo graag willen van wel. Geloof me. Mijn hele leven heb ik eraan gewerkt om mij hier buiten te houden. Buiten al dit soort dingen. Deze duistere dingen. Ik zou zo graag willen doen alsof dit allemaal normaal is. Ik heb heel mijn leven gewerkt dit doodnormaal

te vinden. Maar er zit iets in mij. Iets diep in mij dat kookt, dat gloeit, dat broeit en op uitbarsten staat. En ik zou dat zou graag niet willen hebben. Maar ik heb het. En ik haat het zo intens. Ik strijd ertegen, dag en nacht, alleen weet ik op dit moment niet wie of wat sterker is.

MALALAI Dan had je 17 jaar geleden maar niet weg moeten gaan.

MARCO Je hebt gelijk, ga je gang maar,

MALALAI Of je had nu niet moeten terugkomen.

KURT Stil. Ik ga nu met mijn dochter praten.

MARCO Ik leg je niks in de weg. Het is beter voor me als je het doet. Doe het alsjeblieft, luister alsjeblieft niet naar mij. Ik moet leren, ik moet nog zoveel leren.

MALALAI Het is allemaal net als met mama.

MARCO Wat bedoel je.

MALALAI Je weet precies wat ik bedoel.

KURT Niet doen. Alsjeblieft.

MALALAI Het is niet erg.

KURT Niet doen. Alsjeblieft.

MALALAI Het is allemaal niet erg. Te lang geleden. Waar is het allemaal gebeven. De tijd dat mama liedjes zong op tv. Ze stond op de voorkant van alle bladen, mijn hele kamer hing er vol mee. Op het schoolplein was ik de dochter van de koningin. Mama en papa liepen in de laatste mode uit het verre Europa, we gingen shoppen in Mumbai of Teheran. Zij spraken over Shakespeare, Fellini, Charly Chaplin. En als mama even genoeg had van alle fans, ging ze buiten de stad naar de familievilla om bij te komen. En dan kwam haar minnaar ook.

KURT Stop ermee, Malalai.

MALALAI Een parlamentslid, heel chique allemaal. En papa wist het of wist het niet, deed het zelf ook misschien. Moest allemaal kunnen, zelfs aan deze kant van de aarde. Een knappe man. Totdat de Mujaheddin kwamen en alles anders werd. Mama moest van televisie, vanwege haar liedjes, haar te mooie haren. Ze kreeg dreigbrieven, moest gesluierd over straat. Maar de ijdeltuit kon haar mond niet houden en werd steeds herkend. Ze moest onderduiken. En toen was papa's broer er ineens. Praatte nachtenlang met papa en sprak van alles schande. Ik heb hem nog de weg gewezen, dacht dat mijn oom ons in die verschrikkelijke tijd kwam helpen. De Mujaheddin kwam ons helpen. Ik stond erbij toen ze ruzie maakten. Ik stond erbij toen hij haar verkrachtte. Ik stond erbij toen hij haar verminkte. Ik stond erbij en keek ernaar. Hoe hij haar mooie gezicht voor altijd verminkte.

KURT Waar is Kabir nou.

MARCO Z'n broer zoeken.

MALALAI Ja, als ie is gevonden -

(Stilte)

KURT Ik wil dat jullie zitten. Ik wil dat jullie zwijgen. Ik wil dat jullie thee drinken

KIM Papa, hangt Tim ook aan de bomen -

KURT Natuurlijk niet, lieve schat.

KIM Waarom mocht ik dan niet kijken.

KURT Omdat het te gruwelijk voor je is .

KIM Ik geloof wel dat Tim -

KURT Wat geloof jij. Ja, wat geloof jij. Wat weet jij nou.

JAN BLOM Kurt -

KURT Waarom zit ik eigenlijk met m'n dochter te praten. Wat doe jij hier. Wat doe jij met je Gucci-rugzak in deze bergen. Waarom zitten je Armani-boots onder de Afghaanse modder. Waarom zijn je hairextentions bedekt met een plaatselijk hoofddoek. Waarom staat mijn dochter ineens voor mijn neus. Hallucineer ik. Ik heb hier helemaal geen zin in. Papa kan dit even niet gebruiken. Papa moet hard zijn, papa moet sterk zijn, papa is met een missie bezig, papa kan er even niet zijn voor

z'n kleine meid. Wat zit ik met jou te praten. Rot op, ga weg. Dit is niet goed voor jou. Het eerst vliegtuig terug naar huis, hoor je me. En bellen bij aankomst. Melden dat je weer thuis bent. En ik wil mama ook even aan de telefoon –
KIM Het gaat niet goed met mama.

KURT Het gaat niet goed met mama. Het gaat niet goed met mama. De wereld staat in brand, maar het gaat niet goed met mama. In deze vallei zijn zo'n zeventig man omgekomen, maar het gaat niet goed met mama. Papa kan het er even niet bij hebben. Het gaat ook even niet zo goed met papa. Het gaat een keertje om papa, niet om mama. Kom hier. *(Ze omhelzen elkaar)* Ik ben zo blij dat je er bent. Niet doorvertellen, maar het gaat helemaal niet goed met papa. Het is goed dat je er bent. Misschien moet jij het een en ander overnemen. Denken, Prins, denken. Sorry een militair is ook wel 'ns sip. Bwwwwaaahhhh.

JAN BLOM Ik denk dat het slim zou zijn –

KURT Wat zou slim zijn, Blom. Vertel me alsjeblieft, wat er in deze rampzalige situatie nog slim zou zijn. Heb ik niet al jouw adviezen opgevolgd. Jouw strategische adviezen. Jouw briljante inzichten.

JAN BLOM Wat gaan we nou krijgen.

(Kim gaat weg.)

KURT AANVALLUH! Ja, maar we hebben 300 man en een kapotte tank. Maakt niet uit, AANVALLUH! Maar er schijnt een hinderlaag te zijn. Maakt niet uit, LUCHTSTEUN! Ja, maar ze hebben onze mannen gedood en gegijzeld. Whatever, DE AMERIKANEN! DE AFGHANEN! Ja, maar straks doden ze de gijzelaars. Oké, MARTELEN! DE BROER VAN KABIR! LEKKER OP Z'N BEK SLAAN!

JAN BLOM Dit ga je me niet aandoen, Prins.

KURT Ik ben zo blij dat ik altijd goed naar jou heb geluisterd. Da's alles.

JAN BLOM Ik ben niet verantwoordelijk –

KURT Z'N PIK ONDER STROOM!

(Kurt valt Jan Blom aan. Ze vechten.)

KURT Oh, kut. AFVOEREN! DE AFGHANEN!

JAN BLOM Dit ga je me niet aandoen. Dit pik ik niet. Heb jij eigenlijk ooit een beslissing genomen in je leven. Heb jij ooit gezegd, ja dit wil ik. Ja, hier sta ik voor. Of was het altijd: ik wil dit wel, maar ook weer niet, maar misschien wel een beetje. Of: ik zou dit wel willen willen, maar het voelt eigenlijk niet zo goed. Jij bent geen haar beter dan het opperste opperbevel. Een beetje oorlog, maar ook weer niet.

Hoewel we wel moeten vechten, maar dat zeggen we liever niet. Heb jij ooit het lef gehad om echt oorlog te voeren, Prins. Oorlog zonder enig voorbehoud, gespeend van elke valse illusie. Zonder woorden die het allemaal mooier willen maken, zonder nobele doelen al versiering. Eenduidig, eerlijk, keihard, met blote handen desnoods.

KURT Je hebt gelijk, Blom. Waar is het begonnen. Begint het allemaal bij mij. Dat zou fantastisch zijn. Of begint zoiets heel ver weg. Moeten we terug naar de dag waarop twee vliegtuigen zich boren in de torens. Is dat het punt, Blom. Of moeten we nog verder terug. Het uitzoeken van de moslimmannen: jij mag mee en jij mag niet mee, jij mag mee, en jij mag niet mee. Vooral heel veel niet en vaarwel Srebrenica. We zijn allemaal maar pianospelers, Blom, we zijn ons hele leven alleen maar pianospelers geweest. Hoe ver moet ik terug, waar ligt het punt. Is dit de zoveelste politionele actie, Blom. Of dwaal ik af en moet ik in dit land blijven. In dit enige land op aarde waar de mensen nog echt geloven. Zoals in de democratie die wij kwamen brengen, totdat ze zagen dat we de corrupte bende van vroeger weer aan de macht brachten. Is dat het punt, toen we niet wisten hoe snel weer weg moesten zijn. Hoe we naar massavernietigingswapens gingen zoeken terwijl de enige echte in dit land lagen. Elke 5 minuten sterft er een Afghaan door een bermbom.

Wat is de prijs van een Afghaans leven, wat is de prijs van een Amerikaanse hypotheek. Of gaat het allemaal om olie, of toch niet, of toch weer wel, of is dat te

simpel. Hadden we moeten doen wat Assad deed: hij hakte een hele stad in puin, vrouwen en kinderen ook. Toen vroeg de pers: is het waar dat u 30.000 mensen heeft vermoord. Toen zei hij: volgens mij waren het er meer. Heeft dit land gewoon een acceptabele dictator nodig. Zijn we na al onze gebroken dromen gestopt in het goede te geloven. Hebben we er nog woorden voor. Yes, we can. "Yes, we can, wegzinken in het moeras, nu met nog meer soldaten." Zijn we eigenlijk wel in staat tot duurzaam medelijden. Zijn we wel in staat tot wezenlijke verantwoordelijkheid. Waar zit het kwaad, Blom. De afgrond van de leegte. Het vacuüm dat ik vrees.

JAN BLOM Ik kan jouw blik niet meer zien. Die binnenvettende, doffe modderblik. Die blik die de hele wereld vertroebeld. Die alles laat wegzinken in een hoogst genuanceerde modder. Van alles een beetje maar in zijn totaliteit helemaal niks. Jij zoekt het punt, jij bent het punt, Prins.

(Kim komt terug. Ze heeft een kettinkje in d'r hand.)

KURT Marwash. Ben ik het punt.

MARCO Ja – nee –

KURT Ja, nee, dat is geen punt. Ben ik het punt, Marwash Mangel.

MARCO U heeft niks gedaan. Dat is het punt: niet uw wreedheid, maar uw passiviteit. Niet uw gruwelijkheid, maar uw afwachtendheid. Niet uw keiharde standpunten, maar uw wezenloze aanpassingsdrang. Ja, we zijn allemaal pianospelers, maar u bent een hele slechte.

KURT *(tegen Kim)* Wat is er. Wat zit je naar me te kijken. Niet met die grote ogen. Niet met dat gezicht. Wat is er. Zeg tenminste iets.

KIM Je hebt hem niet herkend.

KURT Nee, nee, nee, niet zeggen, niet zeggen, niet zeggen, niet doen, dit niet doen,

KIM Je kon niet naar hem kijken.

KURT Nee, nee, het is niet waar –

KIM Jawel, papa.

KURT We moeten professioneel –

KIM SCHEI TOCH UIT. SCHEI TOCH UIT.

(Hij pakt haar vast)

KURT Papa heeft een fout gemaakt. Papa heeft zoveel fouten gemaakt. Papa moet sterk zijn. Papa kon er niks aan doen.

(Zij laat hem los)

KIM Ik kan geen medelijden voelen, het spijt me zo. Ik zou nu zo graag heel veel voor je willen voelen, maar ik voel het niet. Ik zou zo graag willen begrijpen wat je zegt, maar ik snap het niet.

KURT Vertel me wat je wil en ik zorg dat het gebeurt.

KIM Misschien dat: mijn broer begraven. Ja, nu ik het heb uitgesproken voelt dat goed. Het enige juiste. Tim begraven, dat lijkt me nu het beste.

KURT Dat kan niet.

KIM Toch lijkt me dat het enige juiste. Tot daar kom ik, verder gaan mijn gedachten niet. Verder kan ik niet voelen. Alleen dat ene staat er nu in mijn hoofd gegrift: Tim begraven. Laten we Tim begraven.

KURT Nee.

KIM Had het niet moeten vragen –

KURT Je moet begrijpen.

KIM IK WIL NIKS BEGRIJPEN. IK WIL NIKS BEGRIJPEN.

MALALAI Waar wacht je op, Kurt.

KURT Tot iemand breekt, lieve.

MALALAI Tot iemand breekt.

KURT Totdat iemand zoveel voelt als jij. Totdat iemand verantwoording aflegt. Het niet steeds afschuift. Totdat iemand zegt: dat heb ik gedaan. Ik kan het niet meer aan, dat heb ik gedaan.

(Stilte. Kabir op. Hij staart in de verte.)

KURT Wat is er met Kabir.

JAN BLOM Hij heeft z'n broer gevonden. Op de plek waar wij hem die nacht hebben overgedragen.

KURT Hangt Tim echt.

MALALAI Ja.

(Kurt kijkt Jan Blom vragend aan. Jan Blom twijfelt.)

JAN BLOM Alleen je dochter herkende haar broer.

Einde